

A NÖVÉNYTERMESZTÉSI ÁGAZATOK ÖKONÓMIÁJA

Az Agrármérnöki MSc szak tananyagfejlesztése
TÁMOP-4.1.2-08/1/A-2009-0010

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

15. Előadás

A növénytermesztés elemzése

Az elemzés funkciói

- A gazdasági elemzés fogalma
- A gazdasági elemzés célkitűzései
- Az alapvető erőforrások kihasználása mennyire hatékony
- A célkitűzések kiemelendő követelményei

Az elemzési módok csoportosítása

- A vállalat és vállalkozások életciklusához kapcsolódó elemzések
- Az elemzések időbeni vizsgálata
- Az elemzések térbeli vizsgálata

Az elemzés adatbázisa

- Elsődleges teendő a megbízható adatok számbavétele
- Az adatok rendszerezése
- Az adatbázis kialakítása

Az elemzésnél a következő adatokra támaszkodhatunk:

- A könyvelés pénzügyi, számviteli adataira
- A kötelező statisztikai adatokra, kiadványokra
- Kutatóállomások és intézetek
- AKI megbízható adataira
- Szakirodalmi információkra
- Interneten megtalálható információkra.

Az elemzés módszerei

- A módszer kiválasztásánál a kitűzött célok a meghatározók

A célok a következők:

- Összehasonlító statisztikai módszerek
- Operációskutatói módszerek
- Összefüggő vizsgálati módszerek
- Egyéb módszerek

A növénytermesztés elemzésének feladatai

- A földhasznosítás módjának vizsgálata
- A meghatározó éghajlati tényezők vizsgálata
- A talaj termőképességét befolyásoló tényezők
- A termőterület hasznosításának módja, formája

További feladatok

- A művelési ágak aránya
- A földhasználat racionális megvalósítása
- A talajhasznosulás színvonala
- A termőterület felhasználásának hatékonysága

A termelés természeti feltételeinek elemzése

- Az éghajlati viszonyok
- Lehullott csapadék
- Hőmérséklet – hő összeg igény
- Talajtípusok meghatározzák a termesztésre szánt növényeket
- Talajkémia tulajdonságai, talajtípusok

A talajok tápanyag-tartalmának elemzése

- A növények nitrogén, foszfor, kálium igénye
- Mikroelem igények
- A termesztett növény termésátlagához felhasználandó tápanyag-mennyiség
- A talajok fizikai tulajdonsága. Arany-féle kötöttségi szám

A művelési ágak elemzése

- A művelési ágak speciális igényei
- A művelési ágak aránya
- A befektetett eszközök, forgóeszközök
- A munkaerő nagysága
- A termelési érték, termelési költség és jövedelem alakulása

A növénytermesztés termelési folyamatainak elemzése

- A vetéstervek elemzése. A tervezett és tényleges adatok alakulása
- A felhasznált erőforrások alakulása
- A tervezett műveletek és a ténylegesen elvégzett műveletek összehasonlítása

A felhasznált anyagok elemzése

- Vetőmag-felhasználás alakulása
- Tápanyag-felhasználás alakulása
- Növényvédő szer felhasználás alakulása

Az egyes szolgáltatások alakulásának elemzése (tervezett és tényleges adatok)

- Az elvégzett gépi munkák
- Az öntözés
- Növényvédelem
- Betakarítás
- Szárítás

A felsorolt tényezők elemzéséből a következőkről tájékozódhatunk:

- Az ágazat gazdasági helyzetéről
- A gazdasági tartalékok meglétéről vagy hiányáról
- A gazdálkodással összefüggő döntések szükségszerűségéről

További tényezők elemzése

- A rendelkezésre álló erőforrások hatékonyságáról
  - Termőföld
  - Munkaerő
  - Befektetett eszközök
  - Forgóeszközök

A termeléssel kapcsolatos tényezők

- A termelési szerkezet erősségei, gyengeségei
- Hozamok és termelési érték alakulása
- Alaptevékenység és egyéb tevékenységek
- Jövedelem és jövedelmezőségi mutatók elemzése

ELŐADÁS ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEI

- A növénytermesztés elemzés fogalma és célja; az elemzési módok csoportosítása.
- Az elemzés adatbázisa és folyamata, módszerei.
- A növénytermesztés elemzésének feladatai (földhasznosítás, éghajlati tényezők, művelési ágak arányai).
- A termelés természeti feltételeinek elemzése.
- A növénytermesztés termelési folyamatai, elemzése.

KÖSZÖNÖM FIGYELMÜKET!

Előadás anyagát készítették:

- Dr. Salamon Lajos egyetemi tanár**
- Dr. Tell Imre egyetemi docens**
- Dr. Hegyi Judit adjunktus**
- Dr. Kacz Károly adjunktus**